

Tudós fórum

A FÜLGYERTYÁZÁSTÓL TRUMPIG – TUDOMÁNYKOMMUNIKÁCIÓ A VALÓSÁGON TÚLI VILÁGBAN¹

António Gomes da Costa

tudománykommunikációs szakértő, Portugália

Különös világban élünk, soha nem volt ennyi ismeretünk ennyi mindenről, ugyanakkor soha nem voltak ekkora ellentétek ismereteink értelmezésében. Hatalmas az információ-éhségünk, és roppant könnyen hozzá tudunk férni az információkhoz, ennek ellenére soha nem tartottuk kevésbé becsben a tényeket, mint sokan manapság. 2006-ban az *Oxford Szótár* felvette a szócikkei közé a *google* (guglizás) szót mint igét, az *online* információkeresés egyre hétköznapibb cselekvését. Tíz évvel később, 2016-ban ugyanez az *Oxford Szótár* a *post-truth* (valóság-on-túliség) szót választotta az év szavának, a szótár szerint ez a kifejezés „*olyan körülményeket jelöl, vagy olyan körülményekre vonatkozik, amikor az objektív tények kevésbé befolyásolják az emberek véleményét, mint az érzelmek és a személyes meggyőződés.*”

A valóság-on-túli világban a tények nem számítanak többé, és a valóság irrelevánsnak

tűnik, különösen akkor, ha ellentmond az emberek meggyőződésének, erre számtalan példa van. Vannak látszólag ártalmatlan példák, mint a fülgyertyázás, amikor az oldalon fekvő személy külső füljára egy csöves viaszgyertyát illesztenek, és meggyújtják. Állítólag (és ezt egyesek elhiszik) így el lehet távolítani a fülzsírt, mert a meleg levegő lefelé (!) áramolva a gyertyában megolvastja a fülzsírt, majd azt a visszaáramló meleg levegő kiszívja. A dolog ostobaságnak hangzik, de veszélytelen, leszámítva azt, hogy a kezelt személy haja esetleg meggyullad.

Más hiedelmek nem ennyire ártalmatlanok, egyesek szerint a védőoltások mérgező anyagokat tartalmaznak, és autizmust okozhatnak, és bár ennek valótanságát sokszorosan bebizonyították, egyre több szülő utasítja el a védőoltásokat, ami járványok kialakulásához vezethet. Sokan bízzák rá magukat az „alternatív” gyógymódokra, és mellőzik a hatásos kezelést, gyógyulásukat kockáztatva.

Más bizonyítatlan, hamis vagy irracionális hiedelmek is viharszerű gyorsasággal hó-

dítják meg a világot, mint például a divatos és egyre örültebb étrendek. Minden panaszra, minden kívánságra van valamilyen étrend: méregtelenítés, rákellenes étrend, öregedést késleltető, stresszoldó, cukormentes, paleo, csak hús, vegán, tojásmentes, csak tojásos... Egyesek bármi áron keresik a gluténmentes élelmiszert (és ezek valóban drágák), még akkor is, ha halvány sejtelmük sincs arról, hogy mi az a glutén, és soha nem volt ezzel kapcsolatos problémájuk – nagy üzlet: az Amazonon rákeresve 12 400 könyvet találunk a gluténmentes étrendről, sőt találhatunk az interneten gluténmentes sampont és dezodort is.

Meglepő, hogy mennyi látszólag értelmes ember hisz a szélsőséges összeesküvés-elméletekben: a chemtrail-elmélet hívei meg vannak győződve arról, hogy a repülőgépek mögött húzódó fehér csík olyan kémiai anyagokat tartalmaz, amelyeket a kormányok szórtnak a levegőbe, hogy az embereket elnyomva tartsák, és nagyon sokan gondolják úgy, hogy az 1969-es holdrazzállás csak egy tévéstudióban eljátszott jelenet volt.

Könnyű félresöpörni ezeket a példákat (és számos másikat) azzal, hogy nem jelentenek problémát, illetve hogy elsősorban azoknak okoznak bajt, akik ezekben hisznek, akik nem gondolkoznak racionálisan. De ha tárgyban nézzük a dolgot, akkor azt kell látnunk, hogy mindez része egy aggasztó, egyre általánosabb tendenciának, amely nem veszi figyelembe a tényeket, a logikát, magáévá teszi a mágikus gondolkodást. Ez a hozzáállás pedig összezavarja és megmérgezi azokat a vitákat, amelyek tényeken alapuló döntéseket igénylő kérdésekről szólnak, mint például a klímaváltozás, a megújuló energiaforrások, a biológiai sokféleség csökkenése, befektetés az űrkutatásba stb. Félresöprik a tudományt

mint a valóságnak csak egy másféle lehetséges értelmezését, mint egy számos más hiedelemmel egyenlő súlyú „hiedelmet”.

Ennek a valóság-on-túli hozzáállásnak nagyon rossz következményei vannak: a demokrácia feltételezi – pontosabban megköveteli –, hogy a polgárok döntései tényszerű bizonyítékokon alapuljanak. A jelenlegi társadalmak, jólétünk, fejlődésünk, egészségünk, gazdaságunk, igazságszolgáltatásunk mind azt igénylik, hogy a valóság, a tények és a logika legyen az alapja közös cselekedeteinknek és döntéseinknek. A valóság-on-túliség komoly fenyegetés a demokráciára nézve.

Hogy 2016-ot a valóság-on-túliség évének nevezhetjük, ennek oka a Brexit és Trump: széles körű egyetértés van abban, hogy a valóságnak, a tényeknek és a logikának nagyon kevés közük van a brit népszavazáshoz és az amerikai választásokhoz, és egyre nő a félelem, hogy ugyanez lesz a helyzet a közelgő európai választások és népszavazások esetében is.

Megérthető ez az örület? Megmagyarázhatja-e valamilyen logikus gondolatmenet a fülgyertyázást és Trumpot? Helyre tudjuk-e hozni a dolgokat, vissza tudjuk-e kapni racionális világunkat? A válasz igen, és ahogy látni fogjuk, a magyarázatot a tudomány adhatja, és a megoldás nagy részben a tudomány kommunikálásán és a kommunikáció mikéntjén múlik.

Mindannyian nagyon rosszak vagyunk a helyes tények megismerésében. Mindenekelőtt érzeink nem megbízhatóak, nem támaszkodhatunk rájuk az adatgyűjtésben. Még az olyan látszólag egyszerű dolog, mint egy tárgy hőmérsékletének az érzékelése sem megelfogadható pontossággal. Ismert a kísérlet: tegyük egyik kezünket forró vízbe, a másikat hidegbe, majd mindkettőt merítsük langyos vízbe. Ugyanezt a vizet az egyik ke-

¹ A cikk a *Spokes* magazinban, az Ecsite (az európai science centerok és tudományos-technikai múzeumok szövetsége) lapjának 2017. februári számában megjelent írás rövidített változata. Fordította Egyed László.

zünkkel hidegnek, a másikkal forrónak érzékeljük. De ugyanígy végigpróbálhatjuk többi érzékszervünket is – megbízhatatlanok, ráadásul korlátozottak: az elektromágneses spektrumnak például szemünk csak egy keskeny sávját (látható fény) érzékeli.

Agyunk megbízhatatlan az adatok rögzítésében, amiről úgy gondoljuk, hogy biztosan emlékszünk rá, arra lehet, hogy hibásan vagy akár hamisan emlékezünk. Ez annyira elviselhetetlen számunkra, hogy nem veszünk róla tudomást, például hiába mutatja számos bizonyíték, hogy a szemtanúk gyakran rosszul emlékeznek, a bíróságok sokszor hoznak ítéletet a szemtanúk vallomása alapján még akkor is, ha az ellenkezik más bizonyítékokkal.

Agyunk olyan módon fejlődött, ami előnyös volt a túlélés szempontjából, de zavar minket a valóság megismerésében. Véletlenszerű, bizonytalan érzékeléseket határozott dolgokká formálunk, például egy felhőt állat alakúnak, vagy egy holdkrátert arcnak látunk. Az egybeeséseket sokszor hajlandók vagyunk ok-okozati összefüggésnek gondolni. Sokszor tesz minket előítéletessé az elsőként szerzett információ, és gyakran gondolunk valamit igaznak csak azért, mert sok ember gondolja annak. Hajlamosak vagyunk arra is, hogy csak azokat a tényeket vegyük figyelembe, amelyek egybevágóak a várakozásainkkal, és a sztereotípiák is torzíthatják a tények érzékelését.

Érvelésünk sem mindig megbízható, még a helyes tények ismeretében is sokszor messze nem logikus és koherens, ahogyan ezeket használjuk, számos tudat alatti hatás befolyásolja döntéseinket. Az sem ritka, hogy egyszerre hiszünk egymásnak ellentmondó dolgokban, noha ez lehetetlennek tűnne az olyan racionális, logikusan gondolkodó lény számára, mint amilyennek állítjuk magunkat. Sokunk gyakorlottan él együtt kognitív disszo-

nanciákkal, igaznak fogadva el két vagy több logikailag ellentmondó nézetet a világról.

De mindig ilyenek voltunk: tökéletlenek, előítéletesek, nem nagyon képesek a tényeket összegyűjteni, a valóságot megtalálni, logikus döntéseket hozni. A populizmus nem mai találmány, számos diktátor használta ki gyengeségeinket, téves értelmezéseinket, előítéleteinket és elfogultságainkat hatalmának megszerzéséhez. De valami alapvetően megváltozott: bár mindig voltak körülöttünk sarlatánok és populisták, de ma már ezek nem is próbálnak igazmondónak vagy következetesnek látszani, s ennek ellenére a támogatottság soha nem látott szintjét éri el. Mi történik?

Beszéljünk egy kicsit a klímaváltozásról! Mindannyian tudjuk, hogy ez politikailag érzékeny téma. Emiatt a politikailag szembenálló véleményű emberek nagyon eltérően állnak ehhez a kérdéshez, nézeteiket erősen befolyásolja politikai gondolkodásuk (a világnézeti elfogultságuk). A tudomány álláspontja világos ebben a kérdésben: a klímaváltozás valóságos, és fő oka az emberi tevékenység. Azt várnánk ezért, hogy a tudás és a tudományos tájékozottság ellensúlyozza a politikai nézeteket, ezért várhatóan a politikailag szembenálló emberek véleménykülönbsége csökken tudományos tájékozottságuk növekedésével. Meglepő módon éppen az ellenkezője az igaz. A különböző politikai csoportok tagjainál, minél tájékozottabbak a tudomány kérdéseiben, annál szélsőségesebben eltérő a véleményük a klímaváltozás veszélyeiről. Ezt nevezhetjük a világnézethatás felerősödésének – nagyon logikus eredmény, még akkor is, ha elsőre nem látszik annak. Ha sokat tudunk egy bizonyos tárgykörrel, akkor várhatóan nem elég egyetlen bizonyíték, érv vagy eltérő megközelítés ahhoz, hogy megváltoztassa a véleményünket. Emellett minél többet tu-

dunk valamiről, minél képzetesebbek vagyunk tudományosan, annál könnyebben választjuk ki a rendelkezésünkre álló tények tömegéből azokat, amelyek megerősítik az elképzelésünket, annál felkészültebbek vagyunk arra, hogy érveinkkel megkérdőjelezzük azoknak a tényeknek az érvényességét, amelyek ellentmondanak a meggyőződésünknek. Más szavakkal, a nagyobb mennyiségű ismeret erősebb alapot ad ahhoz, hogy ragaszkodjunk az álláspontunkhoz.

A világnézethatás felerősödését számos témában vizsgálták a fegyvertartástól a mesterséges ételszínezékekig, a nanotechnológiától a genetikailag módosított élelmiszerekig. Politikailag semleges témákban ez a hatás nem jelentkezik (például az ételszínezékekénél), az ismeretek bővülése ugyanabban az irányban változtatja meg a véleményeket politikai állásponttól függetlenül. De ha egy kérdésben a különböző társadalmi csoportoknak eltérő az álláspontjuk, akkor az emberek többnyire kiválogatják azokat a tényeket, amelyek megfelelnek az ő csoportjuk által képviselt álláspontnak.

Itt kezd értelmet kapni a „valóságon-túliség”. Abban a világban, ahol egyre többen férnek hozzá egyre több információhoz, egyre erősebb és egyre általánosabb lesz a világnézethatás. Az emberek sok szempontból „szakértővé” válnak, hozzáérnek mindenféle bizonyítékhoz, amellyel alátámasztják a világnézetüket. És ahogy mindannyian tudjuk, az interneten mindennek az alátámasztására találunk bizonyítékot, és messze nem könnyű a valódit megkülönböztetni a hamistól.

Ráadásul meg is válogatjuk, hogy milyen tények jussanak el hozzánk: kiválasztjuk, hogy milyen újságokat olvasunk, milyen tévécsatornákat nézünk. Szociális hálózatainkat részben információforrásnak, részben olyan

fórumnak használjuk, ahol az elképzeléseinket megvitathatjuk, de gondosan megválogatjuk, hogy kit fogadunk el a Facebookon barátnak, vagy kit követünk a Twitteren. Mindig találunk rengeteg online adatot, amely „világosan” alátámasztja álláspontunkat, érintkezésbe léphetünk a világ bármely pontján olyan emberekkel, akik ugyanúgy gondolkoznak, mint mi. A saját információbuborékunkban élünk, engedve, hogy a világnézethatás szélsőségesen felerősödjék. Nem csoda tehát, hogy a társadalmak mélyen megosztottak nagyon sok témában.

Sokan próbálják ezt a hatást ellensúlyozni: az amerikai elnökválasztási kampányban a hírmédiák közös jellemzője lett a tények ellenőrzése (*fact checking*), a Google beépített erre egy eszközt, és a Facebook is tőri a fejét azon, hogyan tudná kipukkasztani információbuborékunkat. A valóságon-túlira a tények ellenőrzése született válaszként. De ez nem biztos, hogy elég.

Furcsa szerepet játszhatnak a tények: ha ellentmondanak valaki személyes meggyőződésének, akkor visszaüthetnek, és még inkább megerősíthetik ezt a meggyőződést. Egy vizsgálatban azt nézték, hogy mennyire hatásosak a különböző módszerek a védőoltás-ellenességet fenntartó félreértések eloszlatásával kapcsolatban. A szülőket véletlenszerűen sorolták a kontrollcsoportba, illetve olyan csoportokba, amelyekben négy különböző módon próbálták a résztvevőket felvilágosítani az MMR-védőoltással kapcsolatos tényekről: egyik csoportnak képeket mutattak a védőoltással megelőzhető betegségek, a mumpsz, a kanyaró és a rubeola hatásairól, a másik csoporttal tényszerűen közölték, hogy nincs bizonyíték az MMR-védőoltás és az autizmus közötti kapcsolatra, a harmadikkal ismertették azokat a veszélyeket, amelyeket a

védőoltással megelőzhető betegségek jelentenek, a negyediknek pedig bemutattak egy valódi esetet egy olyan csecsemőről, aki majdnem belehalt a kanyaróba. Az eredmények megdöbbentőek voltak, hiába cáfolták a kapcsolatot a védőoltás és az autizmus között, és csökkentették sikeresen a szülők téveszméit ezzel kapcsolatban, nem sikerült növelni a szülők szándékát, hogy beoltassák a gyerekeiket. Még ennél is rosszabb volt az eredmény abban a csoportban, ahol képeket mutattak a betegségek hatásairól: itt a szülőknek még határozottabb lett a meggyőződésük, hogy a védőoltások veszélyesek, és minden csoportban voltak szülők, akiknek csak megerősödött az elhatározásuk, hogy nem oltatják be a gyerekeiket. A tények visszaütöttek.

Az adatok megerősítik tehát, hogy ha valakinek a véleménye hiedelmeken alapul, akkor az ennek ellentmondó tényeket mintegy fenyegetésnek érzékeli, még erősebben ragaszkodik a hiedelméhez, és minden lehetséges stratégiát felhasznál ennek megerősítéséhez. Számos ilyen stratégia létezik. A tények és hiedelmek küzdelmében virágnak az összeesküvés-elméletek: azt állítják például, hogy a nagy gyógyszergyárak fizetnek a tudomány művelőinek, hogy elrejtse az igazságot a védőoltásokkal kapcsolatban, és hamis tényeket közöljenek. Érv lehet a tudatlanság is: „nem vagyok kutató” kijelentéssel tolnak félre tudományos tényeket a globális felmelegedéssel kapcsolatban, mondván, hogy ezek túl bonyolultak, helyükbe a józan ész „bizonyítékait” téve: nincs is globális felmelegedés, hiszen évtizedek óta nem volt ilyen hideg tél. A demokratikus alapjogokat is használhatják érvként: gyakori a *jogom van ehhez a véleményhez* kijelentés egy olyan vita lezárására, amelynek tárgya világosan nem vélemény kérdés.

Trükkök serege áll rendelkezésre, ha valaki nem akar szembenézni a tényekkel, de a valóságon-túli világban ezek rosszindulatúvá válnak. A valóságon-túli világ híveinek nincs szükségük összeesküvés-elméletekre vagy illogikus érvelésre, hogy elbánjanak azokkal a tényekkel, amelyek ellentmondanak a hiedelmeiknek; nyíltan elfogadottá vált számukra, hogy a hiedelem fontosabb, mint a tények. Sőt, ha nemcsak arra van szükség, hogy ne vegyék figyelembe a tényeket, hanem olyan tényekre is szükségük van, amelyek alámasztják a hiedelmeiket, könnyű dolguk van. Amit valaha hazugságnak neveztünk, azt ma „alternatív ténynek” hívják. Nem kell megtárgyalni, megvitatni vagy elutasítani a bizonyítékokat. Ha elegendő mondják, hogy nem foglalkoznak a tényekkel, akkor a tényeknek és az érveléseknek semmi értelmük.

Elég sötét ez a fenti kép. De mit tehetünk a világnézethatás ellensúlyozására? Esetleg gyűjthetünk adatokat megbízhatóbb eszközökkel, mint az érzékszerveink? Elképzelhető egy olyan ismeretegyüttes, amelybe csak akkor kerül bele valami igaznak, ha sokan megerősítik, vallásuktól, politikai véleményüktől vagy társadalmi normájuktól függetlenül, és csak azokat a tényeket fogadjuk el, amelyek függetlenül igazolhatók, és potenciálisan kimutathatók, ha nem igazak? Lehetővé tehetjük, hogy az eredményeinket folyamatosan teszteljék, nyilvánossá tesszük őket, és gondosan leírjuk, hogyan jutottunk az adott eredményekre? Kimondhatjuk, hogy csak az az érvényes ismeretrendszer, amely tudatosan elfogadja, hogy minden ismeret bizonyulhat helytelennek?

Mindez már megvalósult, létező dolog, ezt nevezik tudománynak. De vajon a valóságon-túli világ nem azt jelzi, hogy a tudomány kudarcot vallott? Igazából nem! Azoknak a

dolgoknak a száma, amelyekben a tudományban művelt emberek egyetértenek, messze meghaladja azokat, amelyekben a világnézethatás miatt nem értenek egyet. És még ha időbe is kerül, az emberek hajlandók megváltoztatni nézeteiket komoly tudományos bizonyítékok alapján. Ezért próbálnak a valóságon-túli világ hívei kétségeket kelteni magával a tudománnyal szemben. Nézzünk néhány, a tudományt hitelteleníteni próbáló állítást.

A tudomány nem magyaráz meg mindent. Igaz. Éppen ez a tudomány egyik legnagyobb erőssége: pontosan megmondja, hogy mit nem magyaráz meg.

Egyes tudományos folyóiratokban állítanak valamit, másokban éppen az ellenkezőjét. Igaz, ez nagyon sokszor megtörténik a tudományban: így növekszik a tudásunk. De ez nem azt jelenti, hogy többféle valóság létezik, vagy, hogy két oldala van ugyanannak a kérdésnek.

A tudomány eredményei soha nem 100 százalékosan biztosak, a tudósok például soha nem mondják, hogy valami 100 százalékosan biztonságos. Pontosán így van. A tudomány mindig becsületesen elismeri módszereinek határait, következtetéseinek korlátozott pontosságát.

Vannak kreacionista vagy védőoltás-ellenes tudósok. Ez is igaz. De pont ez a lényege a tudománynak: nem az számít, hogy egyesek mit hisznek vagy mondanak, hanem az, amit a tudományos közösség széles körben érvényesnek ismer el, többszörös, függetlenül nyert bizonyítékok hatására. Egy tudós lehet védőoltás-ellenes, a tudomány soha.

A tudomány művelői súlyos hibákat is elkövetnek, ezért el kell fogadjunk másféle magyarázatokat s tényeket is. Igen, a tudományban számos jól dokumentált hibát követnek el, de ez nem teszi automatikusan érvényessé az alternatív magyarázatokat.

Ezek a tudományt támadó felvetések semmit nem cáfolnak, éppen hogy a tudománynak azokat a pozitív tulajdonságait emelik ki, amelyek érvényessé teszik. Hogy ezeket sokan negatívumnak tekintik, az azt mutatja, hogy mennyire keveset tudnak az emberek arról, hogy valójában mi is a tudomány, a valóságon-túliség elleni küzdelem éppen a tudományos viselkedés megismeretéről is kell szólnon.

Ez elvezet minket két fontos szempont-hoz, amelyet sokszor nem veszünk figyelembe a tudomány kommunikálása során. Az egyik, hogy hajlamosak vagyunk a szakértőket mint egy bizonyos téma szaktekinélteit bemutatni, sokszor mondunk igaznak valamit, mert „az a neves tudós ezt mondta”. Ezt soha nem szabad. A tudóst olyan emberként kell bemutatni, aki egy sor információt tud számunkra szolgáltatni, válaszolni tud a kérdéseinkre, segít, hogy mi magunk vonhassuk le a következtetéseket.

Tudatosítanunk kell az emberekben a tudomány egy másik, nagyon fontos jellegzetességét, ez talán a legfontosabb a valóságon-túli világban. Születésünktől fogva a dolgok igazolását a tekintélyek adják: eleinte a szüleink mondják meg, mi a rossz és mi a jó, majd a tanárok, a papok, imámok, egyéb egyházi tekintélyek, a politikai vezetők, a kommentátorok, a tájékozott szakértők, de még a filmsztárok sem haboznak, hogy megmondják, például, hogy hogyan kell táplálkoznunk. Egy olyan világban nővünk fel, amelyben a tényeket a tekintélyek teszik érvényessé. Egyetlen olyan ismeretrendszer van, amely nem a tekintélyen alapul, ahol az érvényességet a bizonyítékok adják, és ez a tudomány. Ez az óriási, alapvető különbség, amelyet el kell fogadnunk minden elemzésnél, vitában vagy döntéshozatali folyamatnál:

ha azt mondjuk, hogy valami azért helyes vagy helytelen, mert „egy szakértő ezt állítja”, ez közvetve azt is jelenti, hogy el kell fogadnunk ennek a szakértőnek a tekintélyét; ha azt mondjuk, hogy „a tudomány szerint ez így van”, ez azt jelenti, hogy ezt számos bizonyíték világosan igazolja, és hogy ezt bárki ellenőrizheti.

Ha a tudomány kommunikálásában ki kellene választani egyetlen központi üzenetet a valóság-túli világ polgárai számára, akkor

ennek a tekintélyen alapuló igazolás és a tudományos alapú bizonyítás közötti különbségnek kellene lennie.

Kulcsszavak: *világnézethatás, post-truth, valóságon túl, tények visszaiütése, tudományos bizonyítás, tekintély*

A cikk linkje: Gomes da Costa, António (2017): From Ear Candling to Trump: Science Communication in the Post-Truth World. *Spokes*. #27. February <http://tinyurl.com/jtw9uxx>



A jövő tudósai

Tisztelt Olvasó!

Cikkünk a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kezdeményezését, a Gyerekegyetemet mutatja be. Családtagként és oktatóként is átélhettem a *csodát*. A cikkben a szervezők összefoglalják a legfontosabb célokat, bemutatják a nyári tábort, de olvashatjuk a kisdíjak és a szülők véleményét is. Engedjék meg, hogy egy véleményt én is idézzek a sok közül: „Az én tízéves fiam boldog volt, izgatott, mesélt, szárnyalt, fantasztikusan jól érezte magát. Azt mondta, ha ilyen lenne az

iskola, ő boldogan menne minden reggel. Azt mondta, jobban várja a jövő nyári tábort, mint a születésnapját”. Bízom benne, hogy a BME példáját több egyetem is követi.

Kérjük, ha a nők tudományban betöltött helyzetével vagy az ifjú kutatókkal kapcsolatos témában bármilyen vitázó megjegyzése, javaslata lenne, keresse meg a melléklet szerkesztőjét, Kiss Ritát az alábbi e-mail címen.

Kiss Rita

az MTA doktora, BME Mechatronika, Optika, Gépészeti Informatika Tanszék
rikiss@mail.bme.hu

ÚJ FOGALOM ROBBANT BE A KÖZTUDATBA: BME GYEREKEGYETEM

A Gyerekegyetemet, az általános iskolásoknak szóló nyári tábort a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME), először kísérleti jelleggel 2015-ben szervezte meg. Magyarországon ez az első és máig is egyetlen ilyen jellegű rendezvény. Célja, hogy az általános iskolás diákoknak mindazokból a tudományterületekből, amelyeket a BME oktató-kutatói közösségei művelnek – így műszaki, természettudományi, informatikai, gazdaság- és társadalomtudományi területeken –, minél többet mutasson meg. Mindezzel érzékeltetve a tudományok sokszínűségét, a felfedezés örömeit, a kutatói életpálya szépségét, a tudományok gyakorlati életben való alkalmazását. Az intézmény korábban is

szervezett már általános iskolás gyerekeknek programokat, de ezek alkalmi foglalkozások voltak, például Mikulás ünnephez vagy Gyermeknaphoz kötődően, s nem képeztek egységes rendszert. A nyári Gyerekegyetem a diákok számára egyhetes koncentrált, előadásokból, szemináriumokból, projektfeladat megoldásából, versenyekből álló eseménysorozat, amely jelképes diplomaátadó ünnepséggel zárul (*i. kép*). A BME Gyerekegyetem az egyetemi oktatók részvételével, a Műegyetem Tehetségsegítő Tanácsa felügyeletével, az egyetem mellett működő Pro Progressio Alapítvány, valamint számos támogató szervezet együttműködésében valósult meg.

Az első rendezvény sikeressége, az óriási érdeklődés, a műegyetemi kollégák és a hallgatók lelkesedése egyértelművé tette számunkra és az egyetem vezetése számára, hogy folytatni és egyben bővíteni is érdemes a